

НАУКА ІПРАВООХОРОНА №3(17), 2012

Засновано 2007 року

Видається 4 рази на рік
(лист Міністерства юстиції
України від 02.06.2009 р.
№7446-0-33-09-32)

*Постановою президії ПАК
України*
від 27 травня 2009 р.
№ 1-05/2 журнал “Наука і
правоохорона” включено
до Переліку № 1 наукових
фахових видань України з
юридичних наук

Зареєстровано
Міністерством
юстиції України
Свідоцтво про державну
реєстрацію друкованого
засобу масової інформації:
серія КВ № 13082-1966Р
від 21.08.2007 р.

Рекомендовано до друку
Вченою радою
Державного науково-
дослідного інституту МВС
України (протокол
від 31.10.2012 р. № 5)

Адреса
01011, м. Київ
пров. Кутузова, 4а тел.
280-01-84 електронна
адреса: dndi@mvs.gov.ua

д.ю.н. Ю.В. БАУЛІН, д.ю.н. К.І.
БЄЛЯКОВ, д.ю.н. В.Т. БІЛОУС,
д.ю.н. В.І. БОРИСОВ, д.ю.н. І.П.
ГОЛОСНІЧЕНКО, д.ю.н. В.К.

Наукова рада:

д.ю.н. В.Г. ГОНЧАРЕНКО (голова Наукової ради), д.е.н.
В.М. ГЕСЦЬ, д.ю.н. Ю.М. ГРОШЕВИЙ, д.ю.н. О.Л.
КОПИЛЕНКО, д.ю.н. В.Т. НОР, к.ю.н. В.В. ОНОПЕНКО,
д.ю.н. М.І. ПАНОВ, д.ю.н. Т.О. ПРОЦЕНКО, д.ю.н. А.О.
СЕЛІВАНОВ, д.ю.н. Ю.С. ШЕМШУЧЕНКО

Редакційна колегія:

Головний редактор
доктор юридичних наук М.Г. ВЕРБЕНСЬКИЙ
Заступник головного редактора доктор
юридичних наук А.А. МУЗИКА *Відповідальний*
секретар кандидат економічних наук С.Н.
ВАЛІН А

ГРИЦУК, д.ю.н. С.М.
ГУСАРОВ, д.ю.н. О.Ф.
ДОЛЖЕНКОВ, д.ю.н. В.С.
ЗЕЛЕНЕЦЬКИЙ, д.ю.н. А.В.
ІЩЕНКО, д.ю.н. О.М.
КОСТЕНКО, д.ю.н. О.М.
ЛИТВАК, д.е.н. С.Г.
МІЩЕНКО, д.ю.н. В.О.
НАВРОЦЬКИЙ, д.е.н. С.В.
ОНИШКО, д.ю.н. В.Г.
ПИЛИПЧУК, д.ю.н. М.В.
РУДЕНКО,

д.ю.н. Є.Л. СТРЕЛЬЦОВ,
д.ю.н. В.П. ТИХИЙ, д.ю.н.
В.М. ТРУБНИКОВ, д.ю.н.
В.О. ТУЛЯКОВ, д.ю.н. М.І.
ХАВРОНЮК, д.н.д.у. В.О.
ШАМРАЙ, д.ю.н. М.Є.
ШУМИЛО, д.ю.н. О.Н.
ЯРМИШ, к.ю.н. П.П.
АНДРУШКО, к.ю.н. О.М.
БУХАНЕВИЧ, к.ю.н. М.М.
КЛЮЄВ, к.ю.н. М.Є.
КОРОТКЕВИЧ, к.ю.н. В.О.
КРИВОЛАПЧУК, к.ю.н.
В.М. КУЦ, к.ю.н. І.В.
ОПРИШКО, к.ю.н. С.Д.
ШАПЧЕНКО, к.ю.н. В.М.
ЮРЧЕНКО

Засновник і видавець

Державний науково-дослідний інститут
МВС України

Київ 2012

ЗМІСТ

ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ: ПРІОРИТЕТИ, РЕФОРМУВАННЯ, СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ

В. О. Криволапчук. Організаційно-правове забезпечення надійності працівників кримінальної міліції України на загальнодержавному рівні	5
--	---

ПРАВА ЛЮДИНИ

Т.О. Проценко, О.І. Логвиненко. Ліберально-демократичні засади як підґрунтя організації громадянського суспільства у працях Г.Ф. Шершеневича	11
Ю.Г. Парубець. Проблема визначення інститутів громадянського суспільства в забезпеченні екологічних прав	15
І.П. Багаденко. Моніторинг стану дотримання прав дітей у спеціальних установах для дітей органів внутрішніх справ	19
К.С. Полетило. Інформаційні права і свободи людини та їх судовий захист у конституційних нормах Румунії	23

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

Т.А. Плугатар. Загальні засади політико-правового забезпечення діяльності міліції України на сучасному етапі	29
М.П. Пихтін. Роль адміністративної юстиції в забезпеченні прав і свобод громадян при проведенні масових заходів	36
О.Г. Циганов, І.В. Бойко. Проблемні питання протидії корупції у сфері сервісної та дозвільної діяльності органів внутрішніх справ	40
О.О. Попова. Деякі аспекти підвищення якості адміністративних послуг	47
А. Г. Бойков. Проблеми правового регулювання архівного зберігання електронних документів в Україні	53
С. П. Филь, Р.С. Филь. Деякі проблеми проведення патентних досліджень при виконанні науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт	61
Л.О. Бондаренко. Питання нормативно-правового забезпечення реформування органів та підрозділів внутрішніх справ України	66
М.А. Мовчан. Визначення підстав застосування спеціальних засобів	71
І.Д. Пастух. Місце адміністративного договору в системі форм діяльності публічної адміністрації	75
Д.О. Беззубов. Адміністративно-правові дії із забезпечення безпеки <i>в праві України</i> Т.І. Костилєва.	80
Поняття й особливості контролю дотримання законодавства про працю	86
В. А. Шевчук. Адміністративно-правовий статус Державної податкової служби України як суб'єкта фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання	90
М.Є. Ніколайчук. Контроль за забезпеченням доступу до публічної інформації в державних органах	96
Д.І. Ермаков. Значення та методологія визначення позитивного іміджу ~~госпона~~ державної служби в сучасних умовах	103
О.Г. Стрельченко. Природа адміністративних послуг у сфері охорони здоров'я	107
Ю.М. Щотова. Правосуб'єктність професійної спільноти	112

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО І КРИМІНОЛОГІЯ. КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

О.П. Горюх. Види звільнення від ~~звільнення~~ азійських держав	118
---	-----

В.А. Шевчук,
Національний університет ДПС України

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ПОСТАЧАННЯ

Розглянуто адміністративно-правові засади діяльності ДПС України як суб'єкта фінансового забезпечення, визначено поняття адміністративно-правового статусу ДПС України.

Ключові слова: правовий статус, адміністративний статус, структура ДПС України.

В статье рассмотрены административно-правовые основы деятельности ГНС Украины как субъекта финансового обеспечения, определено понятие административно-правового статуса ГНС Украины.

Ключевые слова: правовой статус, административно-правовой статус, структура ГНС Украины.

Paper deals with the administrative and legal principles of the STS of Ukraine as a subject of financial support, as well as with the concept of an administrative and legal status of the STS of Ukraine.

Keywords: legal status, administrative and legal status, structure DPS Ukraine.

Дослідження адміністративно-правових засад діяльності ДПС України як суб'єкта фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання не можна вважати повним без розкриття такого важливого поняття, яким є в адміністративній науці поняття правового статусу. Саме воно є концентрованим вираженням тієї сутності та характеристики, котра визначає ДПС України як орган державного регулювання і сприяє відмежуванню його від інших органів під час реалізації державою управлінських функцій у сфері державної податкової політики, а також державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, здійснення міжгалузевої координації у цій сфері.

Дослідження питань, пов'язаних із визначенням поняття адміністративно-правового статусу ДПС України як суб'єкта фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання, встановлення його структури, є одним із факторів підвищення ефективності діяльності ДПС України, раціонального розподілу відповідних ресурсів тощо.

В юридичній літературі неодноразово зазначалося, що визначення правового статусу органів державної влади має велике значення для вдосконалення правових норм, які регулюють різноманітні сторони суспільного життя [1, с. 377]. Отже, є всі підстави відзначити актуальність дослідження питань змісту та структури адміністративно-правового статусу ДПС України як суб'єкта фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання, що, на наш погляд, становить основу для прийняття відповідних рішень та внесення пропозицій щодо вдосконалення її діяльності у сфері забезпечення податкової політики. До того ж, створення сучасної, ефективної системи органів виконавчої влади, складовою якої є ДПС України, ще свого часу було визначено як пріоритетне завдання впровадження реформи органів виконавчої влади в Україні, концепція якої була затверджена указом Президента України "Питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади" від 6 квітня 2011 р. [2].

Основу для вирішення вказаних питань складають наукові дослідження вчених-фахівців з адміністративного, податкового права, теорії управління та інших галузей

права, зокрема, таких, як: В. Б. Авер'янов, Д. Н. Бахрах, О. Г. Бережнов, М. В. Витрук, В. М. Галунько, С. Д. Гусарев, А. М. Колодій, В. М. Корельський, В. А. Кучинський, Є. Ю. Красноносоев, Є. А. Лукашова, В. І. Муравйов, В. С. Нерсисянц, В. Я. Малиновський, А. Ю. Олшник, О. Ф. Скакун, Ю. М. Тодика, О. Ю. Тодика, В. Д. Перевалова, Є. В. Овчарова, Д. М. Овсянко, Х. П. Ярмач та ін. У них, як правило, розглядалися а альні питання визначення сутності та значення правового статусу суб'єктів адміністративного права. Проте, як свідчить аналіз наукових публікацій, у сучасних умовах державного регулювання з'явилася потреба у проведенні нових наукових досліджень у яких би висвітлювалося питання адміністративно-правового статусу ДПС України як суб'єкта фінансового забезпечення та матеріально-технічного забезпечення, з урахуванням особливостей н діяльності.

Дослідження головного питання даної статті полягає в проведенні аналізу існуючих точок зору фахівців щодо поняття правового статусу в адміністративному праві й на їх основі визначення власного авторського визначення правового статусу ЖПС України як суб'єкта фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання.

Щодо державних органів, то йдеться про правовий статус колективних суб'єктів адміністративного права, яким за своєю природою є орган державного управління. Наприклад, В. Б. Авер'янов запевняв, що під правовим статусом державного органу влади слід розуміти певну сукупність його юридично-владних повноважень, реалізація яких забезпечує виконання покладених на цей орган завдань і функцій. Отже, як можна зробити висновок з цього визначення, поняття "правовий статус" є відображенням призначення того чи іншого органу в сфері державного регулювання та наданні йому правових можливостей.

Розглядаючи категорію "правовий статус", варто зазначити, що слово "статус" походить від латинського слова *status*, яке означає "положення", "становище". У загальному розумінні під статусом розуміють правове положення юридичної або фізичної особи.

У новому тлумачному словнику української мови поняття "статус" визначено як певний стан або становище чого-небудь [3, с. 402]. Такої ж точки зору дотримуються й автори юридичної енциклопедії, які зазначають що під правовим статусом слід розуміти сукупність прав і обов'язків фізичних та юридичних осіб [4, с. 626].

Така точка зору є традиційною і підтримується багатьма сучасними авторами, зокрема: П. М. Рабиновичем, Є. А. Лукашевою, В. С. Нерсисянцем та ін.

На думку деяких авторів, до прав та обов'язків як комплексу, що складає правовий статус суб'єкта, необхідно додати ще його свободи [5, с. 286]; громадянство, принципи правового статусу і гарантії [6, с. 115]; юридичну відповідальність, норми права та ін. [7, с. 115].

Проте переважна більшість вітчизняних та зарубіжних фахівців, аналізуючи поняття "правовий статус", акцентують увагу саме на правах і обов'язках. Деякі з науковців категорично налаштовані проти включення додаткових елементів до правового статусу, як, наприклад, відповідальність, яка є вторинною щодо обов'язків, або систему гарантій, які виходять далеко за межі правового статусу [8, с. 92].

Узагальнюючи різні точки зору вчених, під категорією "правовий статус" слід вважати визначену нормами права сукупність прав, обов'язків та відповідальності, що характеризують правове становище суб'єкта у взаємовідносинах із суспільством та державою.

Переходячи до категорії "адміністративно-правовий статус", слід зазначити, що він базується на загально-правовому статусі з урахуванням особливостей, які встановлені адміністративно-правовими нормами. Як запевняє Є. В. Овчарова, найчастіше поняття "адміністративно-правовий статус" визначають як сукупність передбачених законами, підзаконними нормативними правовими актами і установчими документами прав і обов'язків суб'єкта у сфері державного регулювання, а також адміністративною відповідальністю суб'єкта [9, с. 40].

Деякі автори запевняють, що адміністративно-правовий статус є сукупністю прав та обов'язків у поєднанні з правосуб'єктністю, що встановлюються

адміністративно- правовими нормами [10, с. 532].

Досліджуючи адміністративно-правовий статус державних інспекцій, А. М. Подоляка зазначає, що до складу його елементів входять: компетенція, правозастосування, юридична відповідальність [11, с. 6].

Розглядаючи особливості адміністративно-правового статусу державних податкових інспекцій, М. К. Золотарьова вказує, що адміністративно-правовий статус являє собою складну юридичну конструкцію, що включає в себе різні за обсягом складові елементи. Головною поміж них є компетенція, що доповнюється відповідальністю, завданнями, функціями, організацією (структурою) та порядком діяльності (форми та методи діяльності, порядок створення та припинення їх діяльності) [12].

З огляду на наведене вище, ми підтримаємо точку зору тих вчених, які до складу правового статусу органу державного управління включають: функції; компетенцію; організаційний блок.

Такий комплексний підхід, де виокремлення різних за своїм характером, але спільних за призначенням правових явищ, які взаємопов'язані один з одним в межах єдиної правової категорії “правовий статус”, сприяє формуванню цілісного уявлення про той чи інший державний орган та його сутнісні характеристики.

З точки зору адміністративного права ДПС України є колективним суб'єктом адміністративного права, а саме державним органом виконавчої влади, а тому його адміністративно-правовий статус має свої особливості.

ДПС України як соціальний інститут посідає особливе місце в системі державних органів влади: на неї покладено виконання специфічних функцій щодо забезпечення реалізації єдиної державної податкової політики, а також державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, здійснення міжгалузевої координації у цій сфері. ДПС України є структурним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується КМУ України через Міністра фінансів України [13].

Основна ознака функціонування ДПС України полягає в тому, що система її органів, побудованих за галузевим принципом, призначена для провадження державної податкової політики. Система органів ДПС України має повноваження в масштабі держави і всього суспільства, але в межах чинного законодавства.

Система ДПС України має вертикальний та горизонтальний рівень зв'язків. Вертикальна модель наявна у відносинах між центральним апаратом та територіальними органами і характеризується централізацією, субординацією, жорстким адмініструванням. Так, центральний апарат ДПС України здійснює свої повноваження безпосередньо та через територіальні органи, до яких належать державні податкові служби в Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі, областях, округах (на два й більше регіонів), державні податкові інспекції в районах, містах (крім міст Києва та Севастополя), районах у містах, міжрайонні, об'єднані та спеціалізовані державні податкові інспекції та в їх складі відповідні підрозділи податкової міліції.

Горизонтальна модель взаємодії представлена державними податковими інспекціями одного ієрархічного рівня, що поєднується координацією спільних зусиль службової діяльності.

Система органів ДПС України виступає як цілісне утворення, основними елементами якого виступають посадові особи, їх права і обов'язки, зв'язки і взаємодія.

До структури центрального апарату ДПС України входить Департамент адміністративно-господарського забезпечення, який складається з відповідних управлінь: документального забезпечення, господарського забезпечення, капітального будівництва та розвитку, сектор зв'язку, сектор мобілізації та цивільного захисту. У свою чергу, кожне управління поділяється на відділи, поєднані за функціональними напрямками. Так, наприклад, до структури Управління господарського забезпечення ДПС України входять відділ господарського забезпечення та пожежного нагляду, відділ по роботі з об'єктами державної власності та закупівель, сектор транспортного забезпечення, сектор матеріально-технічного забезпечення. До структури Управління

капітального будівництва та розвитку входять відділи організації будівництва та капітального ремонту й соціального забезпечення та обліку нерухомого майна [14].

На змісті структури органів ДПС України, які займаються питаннями у сфер: фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання, позначається низка різноманітних чинників: поява нових функцій, скасування старих, їх актуалізація у зв'язку з кількісними та якісними змінами в апаратах управління або впровадженням нових інформаційно-технічних засобів, кардинальні зміни в податковому середовищі.

Важливим параметром адміністративно-правового статусу й елементом компетенції державного органу є легітимація мети його утворення, визначення сфери його відповідальності та напрямів діяльності [15].

Функції структурних елементів ДПС України відображають соціальне призначення податкової інституції як особливого елементу правового механізму держави. Основні функції ДПС України узагалі слід розуміти як основні напрями її діяльності в процесі виконання поставлених перед нею завдань. Кожна з функцій, покладених на ДПС України, конкретизується у функціях його структурних підрозділів, а функції останніх розподіляються у формі функціональних обов'язків кожного окремого працівника інспекції, виконуваних постійно.

Функціональний аспект має досить важливе значення в діяльності сучасної системи податкових органів України. Для успішного виконання професійних завдань організаційна побудова цієї системи повинна відповідати їх функціям.

Наступним елементом правового статусу ДПС України є повноваження. ДПС України має права та обов'язки, передбачені нормами ПК України, Закону України "Про державну податкову службу України", Положення про ДПС України та ін.

Права органів ДПС чітко визначені ст. 20 ПК України, а обсяг обов'язків, які повинен виконувати кожний співробітник податкової служби, встановлюється відповідними посадовими інструкціями.

Черговим парламентом, за допомогою якого визначають адміністративно-правовий статус, є право державного органу виконавчої влади ухвалювати нормативно-правові акти. ДПС України у межах своїх повноважень, на основі і на виконання Конституції та законів України, актів і доручень Президента України, актів КМУ, наказів Міністерства фінансів України та доручень Міністра видає накази організаційно-розпорядчого характеру, які підписуються Головою ДПС України [16].

Водночас ДПС України має право розробляти відомчі нормативні акти з питань фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання, що підлягають подальшому затвердженню Міністерством фінансів та КМУ України. Крім того, ДПС України розробляє методичні рекомендації щодо форм і методів проведення роботи з виявлення правопорушень у податковій сфері, здійснення перевірок щодо виявлених правопорушень і підготовки матеріалів для порушення адміністративних справ, а також розробляє перспективні та поточні плани ДПС України щодо фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання.

Важливим засобом правового регулювання і вагомим елементом адміністративно-правового статусу ДПС України є категорія "юридичної відповідальності" працівників служби.

Аналіз правового статусу ДПС України неможливо здійснити без урахування проблеми взаємодії служби з іншими державними органами. ДПС України у процесі виконання покладених на неї завдань взаємодіє в установленому порядку з іншими органами виконавчої влади, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, з органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, профспілками та організаціями роботодавців, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, підприємствами, установами, організаціями.

Порядок фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання визначаються окремими параметрами адміністративно-правового статусу [15]. Як показав попередній аналіз, фінансування й матеріально-технічне забезпечення діяльності ДПС України встановлює КМУ за рахунок Державного бюджету України в межах відповідного кошторису щодо ДПС України. Граничну чисельність і фонд оплати

праці працівників ДПС України так само затверджує уряд. Штатний розпис, кошторис ДПС України затверджуються Головою ДПС України за погодженням із Міністерством фінансів України.

На підставі узагальнення наведених визначень спробуємо сформулювати поняття адміністративно-правового статусу ДПС України, під яким ми пропонуємо розуміти закріплену нормами адміністративного права систему юридично значимих рис ДПС України, що характеризує її як суб'єкт державно-владних повноважень, реалізація яких забезпечує виконання покладених на цей орган завдань і функцій державного управління у сфері податкової політики, а також державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, здійснення міжгалузевої координації у цій сфері.

З цього визначення можна зробити висновок, що адміністративно-правовий статус ДПС України характеризується за допомогою таких ознак: а) нормативної визначеності; б) наявності структурної будови - сукупності взаємопов'язаних елементів адміністративно-правового статусу; в) спрямованості служби на забезпечення виконання завдань і функцій у сфері державної податкової політики; г) визначення місця та призначення ДПС України в системі органів державного управління; г) наявності такого важливого елементу як фінансове забезпечення та матеріально-технічне постачання.

Підсумовуючи викладене вище щодо правового статусу ДПС України як суб'єкта фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання, вважаємо за доцільне вказати на такі моменти:

- під правовим статусом ДПС України пропонуємо розуміти закріплену нормами адміністративного права систему юридично значущих рис цієї служби як органу державного, що характеризує її як суб'єкт державно-владних повноважень, реалізація яких забезпечує виконання покладених на цей орган завдань і функцій державного управління у сфері реалізації податкової політики України;

- правовий статус ДПС України, а також взагалі будь-якого органу державного управління є комплексним поняттям, яке характеризується низкою ознак: нормативною визначеністю; наявністю структурної будови (сукупності взаємопов'язаних елементів статусу); визначенням місця та призначенням органу в системі органів державного управління; спрямованістю на забезпечення виконання завдань і функцій державного управління у тій чи іншій його сфері;

- сукупність ознак статусу ДПС України утворює змістову модель статусу, що включає три взаємопов'язані блоки: нормативно-цільовий, структурно-організаційний та функціональний.

Таким чином, з огляду на загальне розуміння категорії правового статусу в юридичній науці, адміністративно-правовий статус ДПС України як суб'єкта фінансового забезпечення та матеріально-технічного постачання - це регламентоване нормами адміністративного права становище служби, яке характеризується сукупністю прав, обов'язків, гарантій діяльності щодо забезпечення служби фінансовими та матеріально-технічними ресурсами для ефективного виконання поставлених перед ДПС України завдань у сфері реалізації державної податкової політики та відповідальності за свою діяльність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Малиновський В.Я. Державне управління : Навч. посібник / В.Я. Малиновський. - 3-тє вид., перероб. та доп. - К. : Атіка, 2009. - 608 с.
2. Питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 370/2011 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/13340.html>.
3. Новий словник української мови : У 3 т. / Уклад. В. Яременко, О. Сліпушко. - К. : Аконіт, 2008. - Т. 3 : П-Я. - 862 с.

4. Юридична енциклопедія : Словник-довідник : В 6 т. / Уклад. Ю. С. Шемшученко, М. П. Зюблюк, В. П. Горбатенко та ін. / НАНУ : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького ; гол. ред. Ю. С. Шемшученко. - К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана. - Т. 5 : П-С, 2003.- 736 с.
5. Муравйов В.І. Правові засади регулювання економічних відносин Європейського Союзу з третіми країнами : Теорія і практика / В.І. Муравйов. - К. : Академ-Прес, 2002. - 426 с.
6. Тодика Ю.М. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні / Ю.М. Тодика, О. Ю. Тодика. - К. : ІнЮре, 2004. - 153 с.
7. Кучинекий В.А. Личность, свобода, право / В.А. Кучинекий. - М., 1978. - 199 с.
8. Права человека. Учебник для вузов / Отв. ред. Е. А. Лукашева. - М. : НОРМА, 2001. - 573 с.
9. Овчарова Е.В. Понятие, структура и содержание административно-правового статуса юридического лица / Е. В. Овчарова // Гражданин и право. - 2001. - № 1(7). - С. 40.
10. Риженко І.М. Статус суб'єктів адміністративно-правового захисту права власності суб'єктів господарювання в Україні / І.М. Риженко // Форум права. - № 3. - С. 531-537.
11. Подоляка А.М. Адміністративно-правовий статус Державної автомобільної інспекції МВС України : Автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 /А.М. Подоляка ; Нац. ун-т внутр. справ. - Х., 2004. - 19 с.
12. Золотарьова М.К. Особливості адміністративно-правового статусу Державних податкових інспекцій // М.К. Золотарьова [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/.08zmkd.
13. Положення про державну податкову службу України [Текст] : офіц. текст : Указ Президента від 12 травня 2011 р. N 584/2011 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : // [http : // zakon2.rada.gov.ua/ laws/show/584/2011](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/584/2011).
14. Сайт ДПС [Електронний ресурс]. - Режим доступу : // [http : // sts.gov.ua/pro-dpa-ukraini/ struktura-dps/01-departament-administrati/struktura-departamentu-adm](http://sts.gov.ua/pro-dpa-ukraini/struktura-dps/01-departament-administrati/struktura-departamentu-adm).
15. Красноносів Є.Ю. Правовий статус Державної служби з економічною злочинністю та її місце в системі МВС України [Текст] / Є. Ю. Красноносів [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/.7Krasn.p.
16. Положення про державну податкову службу України [текст] : офіц. текст : Указ Президента від 12.05.2011 № 584/2011 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : // [http : // zakon2.rada.gov.ua/ laws/show/584/2011](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/584/2011).